א
אשרי תמימי דרך

"**אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת ה'**". (תהלים קיט)

דַּע, כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה –
נִתְקַבְּלִים כָּל הַתְּפִילוֹת וְכָל הַבַּקָּשׁוֹת
שֶׁאָנוּ מְבַקְּשִׁים וּמִתְפַּלְּלִים;
וְהַחֵן וְהַחֲשִׁיבוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִתְעַלֶּה וְנִתְרוֹמֵם
בִּפְנֵי כָּל מִי שֶׁצְּרִיכִין,
הֵן בְּרוּחָנִי הֵן בְּגַשְׁמִי.

כִּי עַכְשָׁיו –
בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, חֵן וַחֲשִׁיבוּת הָאֱמִתִּי שֶׁל יִשְׂרָאֵל נָפַל,
כִּי עַכְשָׁיו עִיקָּר הַחֲשִׁיבוּת וְהֵחֵן הוּא אֶצְלָם;
אֲבָל עַל יְדֵי הַתּוֹרָה,
נִתְעַלֶּה הַחֵן וְהַחֲשִׁיבוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
כִּי הַתּוֹרָה נִקְרֵאת: (משלי ה)
"אַיֶּלֶת אֲהָבִים וְיַעֲלַת חֵן" – שֶׁמַּעֲלָה חֵן עַל לוֹמְדֶיהָ, (עירובין נד:)
וְעַל יְדֵי זֶה נִתְקַבְּלִים כָּל הַתְּפִילוֹת וְהַבַּקָּשׁוֹת.

כִּי אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּהַשֵּׂכֶל שֶׁל כָּל דָּבָר,
וּלְקַשֵּׁר עַצְמוֹ אֶל הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר,
כְּדֵי שֶׁיָּאִיר לוֹ הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, לְהִתְקָרֵב לַהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי
אוֹתוֹ הַדָּבָר;
כִּי הַשֵּׂכֶל הוּא אוֹר גָּדוֹל, וּמֵאִיר לוֹ בְּכָל דְּרָכָיו,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: (קהלת ח) "חָכְמַת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו".

וְזֶה בְּחִינַת יַעֲקֹב,
כִּי יַעֲקֹב זָכָה לַבְּכוֹרָה, שֶׁהוּא רֵאשִׁית,
שֶׁהוּא בְּחִינַת חָכְמָה, (תקונים תקון יד)
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: (תהלים קיא) "רֵאשִׁית חָכְמָה";
וְזֶה בְּחִינַת (בראשית כז) "וַיַּעְקְבֵנִי זֶה פַּעֲמַיִם",
וְתַרְגּוּם אונְקְלוֹס: 'וְחַכְמַנִי'.

וְזֶה בְּחִינַת שֶׁמֶשׁ,
כִּי הַשֵּׂכֶל הוּא מֵאִיר לוֹ בְּכָל דְּרָכָיו, כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ;
וְזֶה בְּחִינַת (משלי ד) "וְאוֹרְחוֹת צַדִּיקִים – כְּאוֹר נוֹגַהּ,
הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם".

וְזֶה בְּחִינַת **חַי"ת,** לְשׁוֹן חַיּוּת.
כִּי הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל – הוּא הַחַיּוּת שֶׁל כָּל דָּבָר,

א
אשרי תמימי דרך

"**אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת ה'**". (תהלים קיט)

הנה, הכלל היא:
על ידי התורה שאנו מקבלין -
כל התפילות והבקשות שאנו מבקשים נתקבלות,
והחן והחשיבות של ישראל נתעלה ונתרומם
בפני כל מי שצריכין,
הן ברוחני הן בגשמי.

דהכלל הוא:
כי איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בהשכל של כל דבר;
כי השכל הוא אור גדול, ומאיר לו בכל דרכיו,
כמו שכתוב: "חכמת אדם תאיר פניו".

והנה יש שני בחינות יעקב עשו:
יעקב הוא בחינות שכל,
כי יעקב הוא הבכור,
ובכור היא ראשית,
וראשית היא חכמה, כמו שכתוב: "ראשית חכמה".
ונאמר: "ויעקבני זה פעמים", ותרגומו "וחכמני".

והוא בחינות שמש,
כי השכל הוא מאיר לו בכל דרכיו, כמו השמש.

והוא בחינות **ח,** דהיינו חיות, מלשון חי"ת.
והוא חכמה,

כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: (קהלת ז) "הַזֹּאת תְּזַיֶּה וְכוּ".

אַךְ מַחֲמַת שֶׁאוֹר הַשֵּׂכֶל גָּדוֹל מְאֹד,
אִי אֶפְשָׁר לְזָכוֹת אֵלָיו כִּי אִם עַל יְדֵי בְּחִינַת **נו"ן**,
שֶׁהִוא בְּחִינַת מַלְכוּת,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: (תהלים עב) "לְפָנֵי שֶׁמֶשׁ יִנּוֹן שְׁמוֹ",
וּפֵירֵשׁ רַשִׁ"י: 'לְשׁוֹן מַלְכוּת'.

וְזֶה בְּחִינַת לְבָנָה,
כִּי הַלְּבָנָה – אֵין לָהּ אוֹר מֵעַצְמָהּ,
כִּי אִם מַה שֶּׁמְּקַבֶּלֶת מֵהַשֶּׁמֶשׁ, (זוהר ויחי רלח. ורמצ:)
וְזֶהוּ בְּחִינַת מַלְכוּת,
'דְּלֵית לָהּ מִגַּרְמָהּ כְּלוּם',
אֶלָּא מַה שֶּׁמְּקַבֶּלֶת מִן הַחֵי"ת,
שֶׁהִיא בְּחִינַת חָכְמָה,
בְּחִינַת שֶׁמֶשׁ כַּנַּ"ל;
וְנַעֲשָׂה (ישעיה ל) "אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה".

אֲבָל מִי שֶׁאֵינוֹ מְקַשֵּׁר עַצְמוֹ אֶל הַשֵּׂכֶל וְהַחָכְמָה וְהַחִיּוּת
שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר –
זֶה בְּחִינַת עֹשֶׂה, שֶׁבּוֹזֶה אֶת הַבְּכוֹרָה,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: (בראשית כה) "וַיִּבֶז עֵשָׂו אֶת הַבְּכֹרָה",
דְּהַיְינוּ, הַשֵּׂכֶל, כַּנַּ"ל,
בְּחִינַת (משלי יח) "לֹא יַזְעֵף כְּסִיל בְּתְבוּנָה,
כִּי אִם בְּהִתְגַּלּוֹת לִבּוֹ".

וְזֶה בְּחִינַת מַלְכוּת הָרִשְׁעָה,
בְּחִינַת לְבָנָה דְּסִטְרָא אַחֲרָא,
שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר: (ישעיה כד) "וְחָפְרָה הַלְּבָנָה וְכוּ".

וְזֶה בְּחִינַת יֵצֶר טוֹב וְיֵצֶר הָרָע,
כִּי הַיֵּצֶר טוֹב נִקְרָא: "מִסְכֵּן וְזָקֵן", (קהלת ד)
בְּחִינַת מַלְכוּת,
שֶׁהִיא בְּחִינַת עֲנִיָּה וְדַלָּה,
'דְּלֵית לָהּ מִגַּרְמָהּ כְּלוּם', כִּי אִם מַה שֶּׁמְּקַבֶּלֶת מֵחָכְמָה;
וְיֵצֶר הָרָע נִקְרָא: "מֶלֶךְ זָקֵן וּכְסִיל", (שם)
בְּחִינַת מַלְכוּת דְּסִטְרָא אַחֲרָא,
שֶׁאֵינָהּ חֲפֵיצָה בְּחָכְמָה וְשֵׂכֶל,
בְּחִינַת "לֹא יַזְעֵף כְּסִיל בְּתְבוּנָה וְכוּ", כַּנַּ"ל.

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לִיתֵּן כֹּחַ לִבְחִינַת מַלְכוּת דִּקְדוּשָׁה
לְהִתְגַּבֵּר עַל מַלְכוּת דְּסִטְרָא אַחֲרָא,
וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל: (ברכות ה.)
'לְעוֹלָם יַרְגִּיז אָדָם יִצֶר טוֹב עַל יֵצֶר הָרָע'.

כמו שכתוב: החכמה תחי' בעלי'.

אך מחמת שאור השכל גדול מאד,
ואי אפשר לבא לזה כי אם על ידי בחינות **נון**,
שהוא בחינות מלכות,
כמו שכתוב: "לפני שמש ינון שמו",
ופרש"י: 'לשון מלכות'.

והוא בחינות לבנה.

ובחינות עשו הוא גם כן בחינות לבנה אחרת,
כמו שכתוב: "וחפרה הלבנה וכו'";
והוא בחינות מלכות דסטרא אחרא.

והנה בחינות מלכות הקדושה היא דלה ועניה בגלותא,
ואין לה בעצמה אור,
אלא מה שמקבלת מן החי"ת,
שהוא בחינות שמש, בחינות חכמה;
ונעשה "אור הלבנה כאור החמה".

ומלכות דס"א הוא להיפך,
כמו שכתוב: "כי לא יחפוץ כסיל בתבונה".

ואלו השני בחינות הם בחינות יצ"ט ויצה"ר,
ולפיכך נקרא היצ"ט: "מסכן וחכם",
כי מלכות קדושה -
אין לה מגרמה כלום, ויונקות מחכמה;
ויצ"ה נקרא: "מלך זקן וכסיל" כנ"ל.

וצריך ליתן לבחינות מלכות קדושה כח
להתגבר על מלכות הס"א,
כמו שכתוב:
'לעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר'.

וְעַל יְדֵי מַה נוֹתֵן כֹּחַ לַמַּלְכוּת דִּקְדוּשָׁה?
עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּכֹחַ,
(כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל שָׁם:
'לְעוֹלָם יַרְגִּיז וְכוּ', אִי אָזִיל – מוּטָב,
וְאִם לָאו – יֵעָסוֹק בַּתּוֹרָה';)
וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל: (קדושין ל:)
'אִם פָּגַע בְּךָ מְנוּוָל זֶה – מָשְׁכֵיהוּ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ';
כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה –
נוֹתֵן כֹּחַ לַמַּלְכוּת דִּקְדוּשָׁה.

וַאֲזַי מְקַבֶּלֶת הַמַּלְכוּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת **נ'**,
חַיּוּת מִן הַחָכְמָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת **ח'**,
וְנִתְחַבֵּר וְנִתְקַשֵּׁר הַ**ח'** וְהַ**נ'**,
וְנַעֲשָׂה "אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה".

וּ'כְשֶׁזֶּה קָם – זֶה נוֹפֵל',
וַאֲזַי, נוֹפֵל וְנִתְבַּטֵּל מַלְכוּת הָרִשְׁעָה,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: (הושע ד) "כִּי יְשָׁרִים דַּרְכֵי ה',
צַדִּיקִים יֵלְכוּ בָם, וּפוֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם";
הַיְינוּ, עַל יְדֵי "דַּרְכֵי ה'", הַיְינוּ הַתּוֹרָה –
עַל יְדֵי זֶה הַ"צַּדִּיקִים", שֶׁדְּבֵיקִים בַּמַּלְכוּת דִּקְדוּשָׁה,
הֵם נִתְחַזְּקִים, וּמְקַבְּלִים כֹּחַ עַל יְדֵי זֶה;
"וּפוֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם" – בְּחִינַת מַלְכוּת הָרִשְׁעָה,
בְּחִינַת הַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁנּוֹפֵל וְנִכְנָע עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, כַּנַּ"ל.

וְעַל יְדֵי זֶה נִתְקַבְּלִים כָּל הַתְּפִילוֹת וְהַבַּקָּשׁוֹת.
כִּי עִקָּר מַה שֶּׁאֵין נִתְקַבְּלִין הַבַּקָּשׁוֹת,
הוּא מֵחֲמַת שֶׁאֵין לְהַדְּבָרִים חֵן,
וְאֵין נִכְנָסִין בַּלֵּב שֶׁל זֶה שֶׁמְּבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ,
כְּאִלּוּ אֵין בְּלִבּוֹ מָקוֹם שֶׁיִּכָּנְסוּ הַדְּבָרִים בְּלִבּוֹ,
מֵחֲמַת שֶׁאֵין לְהַמְבַקֵּשׁ חֵן,
שֶׁיִּכָּנְסוּ הַדְּבָרִים בְּלִבּוֹ שֶׁל זֶה שֶׁמְּבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ;
אֲבָל עַל יְדֵי הַתּוֹרָה,
שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְחַבְּרִין וְנִתְקַשְּׁרִין הַ**נ'** וְהַ**ח'**, כַּנַּ"ל,
וְנַעֲשָׂה **חֵן**,
וְעַל כֵּן נִקְרֵאת הַתּוֹרָה: (משלי ה) "יְעֲלַת **חֵן**",
וַאֲזַי זוֹכֶה, שֶׁדְּבָרָיו הֵם דִּבְרֵי חֵן –
וַאֲזַי נִתְקַבְּלִין דְּבָרָיו וּבַקָּשׁוֹתָיו;
כְּמוֹ מִי שֶׁמְּדַבֵּר דִּבְרֵי חֵן,
שֶׁנִּכְנָסִין הַדְּבָרִים בְּלֵב הַמִּתְבַּקֵּשׁ,
דְּהַיְינוּ זֶה שֶׁמְּבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ.

וְזֶה בְּחִינַת **ת'**.
הַיְינוּ, עַל יְדֵי שֶׁנִּתְחַבְּרוּ וְנִתְקַשְּׁרוּ הַחֵי"ת וְהַנּו"ן,
וְנַעֲשָׂה בְּחִינַת חֵי"ן,
עַל יְדֵי זֶה, נַעֲשָׂה בְּחִינַת תָּי"ו,

ובמה נותן כח לבחינות מלכות הקדושה?
על ידי תורה ומעשים טובים שהוא עושה בכח.

ועי"ז נמשך כח החי"ת בכח הנו"ן,
ונחזק מלכות הקדושה,
ונעשה "אור הלבנה כאור החמה",
ומלכות הס"א נכנעת;
וזהו: "צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם".

ומחמת מה לא נתקבלין הבקשות?
כי אין בהמתבקש מקום שיכונם בו הבקשה.

אך מחמת שמתערבין כח החי"ת בכח הנון,
ונעשה מהם תיו,

שֶׁהוּא לְשׁוֹן חֲקִיקָה וּרְשִׁימָה,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: (יהושע ט) "וְהַתְוִיתֶ תָּיו";
כִּי עַל יְדֵי הַחֵן –
נֶחְקָק וְנִרְשָׁם מָקוֹם בְּלֵב הַמִּתְבַּקֵּשׁ לְקַבֵּל הַבַּקָּשָׁה,
כִּי עַל יְדֵי הַחֵן נִתְקַבְּלוּ דְּבָרָיו,
נִמְצָא, שֶׁבְּחִינַת הַח"ן חָקַק מָקוֹם בְּלֵב זֶה שֶׁמְּבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ,
כְּדֵי שֶׁיִּכָּנְסוּ דְּבָרָיו בְּלִבּוֹ, וְיִקַּבֵּל בַּקָּשָׁתוֹ,
וְהַחֲקִיקָה וּרְשִׁימָה – זֶה בְּחִינַת תָּי"ו, כַּנַּ"ל.

וְזֶהוּ: (קהלת ט) "דִּבְרֵי חֲכָמִים בְּנַחַת נִשְׁמָעִים",
"**נַחַת**" דַּיְיקָא,
הַיְינוּ בְּחִינַת **חֵן** הַנַּ"ל, וְהַ**ת'** הַנַּ"ל,
וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה אוֹתִיּוֹת **נַחַת**,
וְאָז נִשְׁמָעִים דְּבָרָיו, וְנִתְקַבֵּל בַּקָּשָׁתוֹ, כַּנַּ"ל.

וְעַל כֵּן, יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשֵּׂכֶל, כַּנַּ"ל,
עַל כֵּן זָכָה לְחֵן,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: (בראשית לג) "כִּי חַנַּנִי אֱלֹקִים וְכוּ'";
וְעַל כֵּן בֵּירַךְ אֶת הַשְּׁבָטִים בְּחֵן,
א: כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: (שם) "הַיְלָדִים אֲשֶׁר חָנַן * וְכוּ'";
וּבְנְיָמִין לֹא הָיָה אָז,
וְעַל כֵּן בֵּרְכוֹ יוֹסֵף בְּחֵן,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: (שם מח) "אֱלֹהִים יָחְנְךָ בְּנִי".

וְדַוְקָא יוֹסֵף הָיָה יָכוֹל לְבָרְכוֹ בְּחֵן,
כִּי יוֹסֵף הָיָה כָּלוּל בְּיוֹתֵר מִבְּחִינַת יַעֲקֹב,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: (שם לו) "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב – יוֹסֵף";
כִּי הוּא הָיָה עִקַּר תּוֹלְדוֹתָיו,
כִּי 'יַעֲקֹב וְיוֹסֵף כַּחֲדָא חֲשִׁיבִי'.

וְעַל כֵּן נֶאֱמַר בְּיוֹסֵף: (דברים לג) "בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ",
"**בְּכוֹר**" –
הוּא בְּחִינַת הַשֵּׂכֶל, כַּנַּ"ל.

וְזֶהוּ: "**שׁוֹרוֹ**" –
לְשׁוֹן הִסְתַּכְּלוּת,
כִּי צְרִיכִין לְהִסְתַּכֵּל בְּהַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, כַּנַּ"ל.

וְזֶהוּ: "**הָדָר לוֹ**" –
תִּרְגּוּם אוּנְקְלוֹס: 'זִיו לֵיהּ', לְשׁוֹן אוֹר,
כִּי הַשֵּׂכֶל מֵאִיר לוֹ בְּכָל דָּבָר,
אֲפִילּוּ בְּמָקוֹם שֶׁהָיָה אֹפֶל וְחֹשֶׁךְ –
מֵאִיר לוֹ הַשֵּׂכֶל,
כְּשֶׁזּוֹכֶה לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ שָׁם בְּכָל דָּבָר וּמְקָרֵב אוֹתוֹ לַהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

היינו חקיקה ורשימה,
כמו שכתוב: "והתוית תיו",
היינו שנחקק ונרשם מקום בהמתבקש לקבל הבקשה,
כמדבר דברים חן.

וזהו: "דברי חכמים בנחת נשמעים".

ולפיכך בירך יעקב את בניו בחן,
כמ"ש: "הילדים אשר חנן אלקים את עבדך";
ואף בנימין, שלא היו בשעת הברכה,
ברכו יוסף בחן,
כמו שכתוב: "אלקים יחנך בני", כפרש"י ע"ש.

ודווקא יוסף יכול לברכו,
כי 'יעקב ויוסף כחדא חשיבי',
כי הוא ג"כ בכור,
כמו שכתוב: "בכור שורו הדר לו",
ות"א: 'זיו ליה',
פי' "בכור" -
החכמה כנ"ל.

"שורו" -
מלשון הסתכלות,
כי מהסתכלותו אל החכמה בכל דבר - היה מאיר לו בכל דבר.

וְזֶה פֵּירוּשׁ מַה שֶּׁאָמַר רַבָּה בַּר בַּר חָנָה: (בבא בתרא עג.)
'הַאי גַּלָּא דְּמַטְבַּע לִסְפִינָתָא –
מִתְחַזֵּי כִּי צוּצִיתָא דְּנוּרָא חִוַּורְתָּא בְּרֵישֵׁיהּ'.
פֵּירֵשׁ רַשְׁבַּ"ם: 'אֵשׁ לְבָנָה וּמַלְאָךְ מְזִיק הוּא',
'וּמְחִינָן לֵיהּ בְּאַלְוָותָא דְּחַקִּיקִי עֲלֵיהּ:
'אֶקְיֶה אֲשֶׁר אֶקְיֶה".

'**גַּלָּא**' –
הוּא הַיֵּצֶר הָרָע.

'**דְּמַטְבַּע לִסְפִינָתָא**' –
הוּא הַחֵן וְהַחֲשִׁיבוּת, לְשׁוֹן סְפוּן וְחָשׁוּב;
כִּי הַיֵּצֶר הָרָע רוֹצֶה לְהַטְבִּיעַ וּלְהַשְׁפִּיל חֵם וְשָׁלוֹם
בְּחִינַת הַחֵן וְהַחֲשִׁיבוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
בְּחִינַת מַלְכוּת דְּקֻדּוּשָׁה.

וּ'מִתְחַזֵּי כִּי צוּצִיתָא דְּנוּרָא חִוַּורְתָּא בְּרֵישֵׁיהּ' –
כִּי מִתְּחִילָּה הַיֵּצֶר הָרָע מִתְלַבֵּשׁ עַצְמוֹ בְּמִצְוֹת,
וּמַטְעֶה אֶת הָאָדָם כְּאִלּוּ מְסִיתוֹ לַעֲשׂוֹת מִצְוָה;
וְזֶהוּ בְּחִינַת 'צוּצִיתָא דְּנוּרָא חִוַּורְתָּא' –
'אֵשׁ לְבָנָה',
אַף עַל פִּי כֵן 'מַלְאָךְ מַזִּיק הוּא'.

'וּמְחִינָן לֵיהּ בְּאַלְוָותָא דְּחַקִּיק עֲלֵיהּ: אֶקְיֶה וְכוּ' –
הַיְינוּ, שֶׁעִיקַּר הַכְנָעָתוֹ שֶׁל הַיֵּצֶר הָרָע – הוּא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה,
שֶׁהִיא כּוֹלָּהּ שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא;
וְהַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת וָא"ו,
כְּי (בבא בתרא יד.) 'הַלּוּחוֹת, אָרְכָּן וָי"ו וְרָחְבָּן וָי"ו';
וְזֶהוּ בְּחִינַת 'אַלְוָותָא', דְּהַיְינוּ מַקָּלוֹת,
'דְּחַקִּיק עֲלֵיהּ "אֶקְיֶה" וְכוּ'", הַיְינוּ שֵׁמוֹת,
בְּחִינַת הַתּוֹרָה,
שֶׁהִיא בְּחִינַת וָי"ו, וְהַוָּי"ו, הִיא צוּרַת מַקָּל,
וְהִיא כּוֹלָּהּ שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ;
הַיְינוּ, שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה –
הִיא מַכְנִיעַ אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת אֶת הָאָדָם מְשׁוּגָּע מַמָּשׁ
חֵם וְשָׁלוֹם,
כִּי בַּעַל עֲבֵירָה – הוּא מְשׁוּגָּע,
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל: (סוטה ג.)
'אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵירָה,
אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת';
וּכְמוֹ שֶׁהַמְּשׁוּגָּעִים, צְרִיכִים לְהַכּוֹתָם, וְלָשׂוּם עֲלֵיהֶם שֵׁמוֹת –
כְּמוֹ כֵן מַמָּשׁ, הַתּוֹרָה שֶׁעוֹסְקִין,
הוּא בְּחִינַת מַקָּלוֹת וְשֵׁמוֹת,
שֶׁבָּזֶה מַכִּין וּמַכְנִיעִין אֶת הַיֵּצֶר הָרָע,
וּמְגָרְשִׁין מִן הָאָדָם אֶת הַשְׁגָּעוֹן וְהָרוּחַ שְׁטוּת שֶׁנִּכְנַס בּוֹ,
בְּחִינַת 'וּמְחִינָן לֵיהּ בְּאַלְוָותָא, דְּחַקִּיק עֲלֵיהּ שֵׁמוֹת וְכוּ'", כַּנַּ"ל.

וזהו פ' הגמרא:
'האי גלא דמטבע לספינתאי -
מתחזי כי צוציתא דנורא חיוורתא'.
ופירוש רש"י: 'אש לבנה ומלאך מזיק הוא',
'ומחינן ליה באלותא דחקיקי עליה:
'אהי"ה אשר אהי"ה".

פירוש: כי 'גלא' -
הוא היצר הרע.

'דמטבע לספינתא' -
הוא החשיבות.

'מתחזי כי צוציתא דנורא חוורא' -
כי מתחלה הוא מתלבש במצות;
וזהו 'אש לבנה',
ואף על פי כן 'מלאך מזיק הוא'.

'ומחינן ליה באוולתא דחקיק עלה: "אהי"ה אשר אהי"ה" -
הוא התורה,
כי 'הלוחות ארכן ששה ורחבן ששה',
היינו המלקות,
כי הוי"ו, הוא צורת מקל;
והשמות -
כי התורה כולה שמותיו של הקב"ה;
והוא המלקות והשמות שמכין ומשימין על המשוגעים,
כי בעל עבירה הוא משוגע,
כדאיתא בגמרא:
'אין אדם עובר עבירה,
אלא אם כן נכנס בו רוח שטות'.

וְזֶהוּ: "אַשְׁרֵי תְּמִימֵי דָרֶךְ".
"**אַשְׁרֵי**" – לְשׁוֹן הִסְתַּכְּלוּת;
"**תְּמִימֵי דָרֶךְ**" – בְּחִינַת (בראשית כה) "**יַעֲקֹב אִישׁ תָּם**",
שֶׁהוּא, בְּחִינַת הַשֵּׂכֶל, כַּנַ"ל.

הַיְינוּ, לִזְכּוֹת לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר,
שֶׁהוּא בְּחִינַת "**יַעֲקֹב אִישׁ תָּם**" –
זֶה זוֹכִין עַל יְדֵי הַתּוֹרָה,
וְזֶהוּ: "**הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת ה'**";
כִּי עַל יְדֵי שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּכֹחַ,
עַל יְדֵי זֶה, נוֹתֵן כֹּחַ לַמַּלְכוּת דִּקְדוּשָׁה, בְּחִינַת נו"ן,
לְקַבֵּל מִן הַשֵּׂכֶל, שֶׁהוּא בְּחִינַת חי"ת,
וְאָז נַעֲשֶׂה חֵן, וְנִתְקַבְּלִים דְּבָרָיו, כַּנַ"ל,
וְאָז נִתְעַלֶּה הַחֵן וְהַחֲשִׁיבוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
וְכָל הַתְּפִלּוֹת וְהַבַּקָּשׁוֹת נִתְקַבְּלִים.

וזהו: "אשרי" - כשרוצה להסתכל,
"תמימי דרך" - השכל של כל דבר,
בחינות יעקב הנקרא איש תם, כמו שכתוב: "ויעקב איש תם".

"ההולכים בתורת ה'" -
צריך לילך בתורת ה' על פי פשוט ובכח,
ועל ידי זה החן והחשיבות נתעלה ונתרומם,
והתפלות והבקשות נתקבלות.